

Toespraak Rouvoet: Politiek met overtuiging

zaterdag 22 april 2006 15:37

Dankbaar. Dat mag, dat móet het eerste woord zijn als we terugkijken op de verkiezingen van 7 maart en op de periode van collegevorming daarna. Wat een prachtige groei hebben we als ChristenUnie doorgemaakt! Terwijl we in nog niet eens de helft van de gemeenten meededen, boekten we een forse stemmenwinst ten opzichte van de Kamerverkiezingen van 2003! Tal van fracties zijn versterkt, er kwamen nieuwe fracties en het aantal wethouders nam opnieuw toe naar ruim 70.

Ik kan onmogelijk al die gemeenten opsommen, maar ik noem er een paar: Delfzijl (van 1 naar 4 zetels), Assen, Lelystad, Leiden, Ridderkerk (gefeliciteerd, Heleen!); in Woerden is Marjan Haak in de pers al verwelkomd als het sociale gezicht van het nieuwe college. En wat dacht u van Utrecht: onder aanvoering van Mirjam Bikker verdubbelde de fractie, werd Tymon de Weger wethouder en kwam er een collegeprogramma met de ChristenUnie-leus 'Utrecht voor elkaar!' Fantastisch! Bij twee gemeenten heb ik gemengde gevoelens over onze collegedeelname. Niet omdat de wethouders niet zouden deugen, maar juist omdat zij deugen! Laat ik het zo zeggen: Apeldoorn en Nunspeet zijn te feliciteren. En vooruit: Paul, Nico, ook vanaf deze plaats van harte gelukgewenst, enorm bedankt voor jullie jarenlange inzet voor het Kamerwerk en heel veel zegen en wijsheid in jullie verantwoordelijke ambt! Alle reden dus tot dankbaarheid: er is hard gewerkt en het werk is rijk gezegend.

Het duurde even voor de pers de spectaculaire groei van de ChristenUnie doorkreeg, maar toen wilde ook iedereen weten waar de winst aan te danken is en waarom de ChristenUnie zo'n gewilde partner in de colleges is. Wel, laten we maar afgaan op wat anderen daarover gezegd hebben: 'betrouwbaar, stabiel, christelijk-sociaal, een groot besef van bestuurlijke verantwoordelijkheid'. Zoals een PvdA-lijsttrekker zei: "het zijn prettige mensen en bruggenbouwers. En het zijn gewoon heel goede politici." Tja, wat moet ik daar nou aan toevoegen?

Beste mensen, de afgelopen weken vormen een bevestiging dat de ChristenUnie z'n naam heeft gevestigd als een partij met een geheel eigen profiel. Mag ik het eens wat onbescheiden zeggen: de CU is een sterk merk geworden door zichzelf te blijven. Dat is niet onopgemerkt gebleven. Door de deelname aan de kabinetsformatie van 2003, door de zichtbare en relevante positie in de referendumcampagne rond de Europese Grondwet en door diverse succesvolle parlementaire acties, is de ChristenUnie bij een breed publiek in beeld gekomen als een serieuze optie. Peilingen geven aan dat zo'n 3 à 400.000 mensen nu al vast van plan zijn om op de ChristenUnie te stemmen. Daarnaast zijn er nog eens ca. 1 miljoen kiezers die een stem op de ChristenUnie overwegen. Dat zijn vooral mensen die in 2002 en 2003 om uiteenlopende redenen voor het CDA kozen. Maar niet alleen: ook elders voelen mensen zich aangesproken door ons optreden of door specifieke onderdelen van ons programma.

Kortom: er liggen geweldige kansen voor een daadwerkelijke versterking van de christelijke politiek! Hoe vaak heb ik de afgelopen jaren niet gehoord dat als wij één of twee zetels meer hadden gehad niet D66 maar de ChristenUnie in het kabinet had gezeten... Daarom zeg ik: een stem op de ChristenUnie, da's pas een strategische stem!

Intussen is op 8 maart de campagne begonnen. We krijgen een druk verkiezingsjaar! De Tweede Kamerverkiezingen staan gepland voor 16 mei. Maar eerst krijgen we op 7 maart 2007 de Provinciale Statenverkiezingen. Die zijn overigens ook van belang voor de nationale

verhoudingen in verband met de erop volgende verkiezing van de Eerste Kamer. De kans is immers niet zo groot dat er een bepaalde coalitie komt – of het nu een PvdA/CDA-kabinet is of een links kabinet – wanneer die in de Eerste Kamer geen meerderheid heeft.

De grote vraag is natuurlijk of dit kabinet de eindstreep haalt. Feitelijk is het kabinet al uitgeregeerd. De meningsverschillen zijn groot; denk aan onderwijs, het omroepbestel, het gehannes rond de missie naar Afghanistan, de toelating van Polen, het asielbeleid, de koopkracht. Hardop zegt iedereen dat ze met elkaar verder willen, maar welke kant gaan we dan op?! En na de klap van 7 maart en de leiderswisselingen bij D66 en VVD is de stabiliteit er zacht gezegd niet groter op geworden. En dan te bedenken dat er over een paar maanden misschien maar liefst drie lijsttrekkers in het kabinet zitten: Verdonk, Pechtold en Balkenende. Van de eerste twee weten we intussen dat ze geen blad voor de mond nemen en zich niet veel wensen aan te trekken van hinderlijke zaken als ministeriële verantwoordelijkheid of de eenheid van het kabinetsbeleid, dus dat belooft nog wat...!

Nu al ervaren we dagelijks in de Kamer dat de drie coalitiepartijen weinig tot niets meer met elkaar hebben en vooral op elkaar en op de bewegingen in de peilingen letten. Het keurslijf van het Regeerakkoord en Zalm is vervangen door het keurslijf van de Politieke Barometer en Maurice de Hond! En dat leidt tot opmerkelijk gedrag bij met name het CDA. Er is paniek, er wordt topberaad in het Torentje belegd, want de achterban moppert over het beleid en over de presentatie, de kiezers lopen weg en dus moet er iets veranderen. En wat zien we? De toon in de asieldebatten wordt wat steviger, onze motie om Iraanse bekeerlingen niet terug te sturen wordt in tweede instantie wél gesteund, het sociale gezicht wordt een beetje opgepoetst, 'iets aan de koopkracht te doen', en deze week ontdekt Maxime Verhagen ineens dat de omroepplannen in strijd zijn met het Paasakkoord van vorig jaar. Nu ben ik van nature geen achterdochtig man, maar ik kan mij toch niet aan de indruk onttrekken dat dit alles meer te maken heeft met de belabberde electorale vooruitzichten dan met een gegroeide overtuiging dat de tot dusverre gevolgde koers niet deugde. Trouwens: direct na 7 maart zei premier Balkenende toch nog dat voor zijn zaak stond en niet van plan was het beleid aan te passen?

Het is ook nog niet zo heel lang geleden dat het CDA (en trouwens óók de SGP) de ChristenUnie met opgetrokken neus als 'links' bestempelde precies vanwege de standpunten waar men ons nu in bijvalt... Intussen hebben zij er met hun tegenstem de afgelopen jaren veelvuldig voor gezorgd dat voorstellen van de ChristenUnie die beoogden te 'kiezen voor kwetsbaren', zowel op sociaal-economisch terrein als in het asielbeleid, werden verworpen. Maar: het mag dan allemaal nogal pragmatisch zijn (om niet te zeggen opportunistisch), u zult begrijpen dat we als ChristenUnie deze steun voor onze lijn verwelkomen! Ik hou alleen mijn hart vast dat het CDA eind mei, als Rita Verdonk tot lijsttrekker van de VVD mocht worden gekozen, opnieuw de koers verlegt om stemmenverlies op rechts te voorkomen... Laat ik het CDA mogen oproepen: kies principieel voor christelijk-sociaal in plaats van neo-liberaal!

Intussen wilden wij maar consistent blijven in onze benadering. Daarom blijven we bij het CDA appelleren aan hun eigen uitgangspunten, wanneer we zien dat de ideologie van de eigen verantwoordelijkheid en het marktdenken het voortdurend winnen van christelijk-politieke noties als gerechtigheid, rentmeesterschap en de overheid als schild voor de zwakken. Daarom oefenen we kritiek op de VVD en D66 als zij onverdraagzaamheid en geweld uit islamitische hoek beantwoorden met intolerantie ten opzichte van religie in het algemeen en met een provocerende claim op een niet bestaand recht om anderen te krenken in hun diepste overtuigingen. En daarom kritiseren we de PvdA, als zij in ernst voorstellen om vrouwen met een hoge opleiding die ervoor kiezen voor kortere of langere tijd zich te wijden

aan de opvoeding van hun kinderen, te verplichten de studiekosten terug te betalen.

Het mag duidelijk zijn: er valt veel te doen voor een partij die principieel en met visie de samenleving wil dienen. Dat is ook de reden dat ik niet zit te wachten op een discussie over onze grondslag. Zeker: we hebben de plicht om te blijven nadenken over wat ons drijft en wat ons bindt. De Uniefundering is geen gestolde waarheid, maar is – als het goed is – het kloppend hart van onze partij, een levende en samenbindende kracht, die richting en belijning geeft aan onze politieke visie. Maar laten we oppassen dat we aan vitaliteit en zeggingskracht (dús relevantie) verliezen, doordat we onze energie steken in naar binnen gerichte discussies. We hebben een Woord voor de wereld!

En het is ook niet nodig. Laat voor iedereen duidelijk zijn dat de ChristenUnie alleen de Bijbel, het Woord van God, als normatief voor het politieke handelen aanvaardt. Dat is de kern van onze grondslag en dat is ook de kern van de belijdenis van de Reformatie: Sola Scriptura! Vanuit de specifieke functie die een politieke partij te vervullen heeft, weten wij ons verbonden met een ieder die daar van harte ‘amen’ op zegt en die ernst wil maken met de navolging van Christus, óók in de politiek. Sinds de oprichting van de ChristenUnie is het lied ‘Samen in de Naam van Jezus’ velen dierbaar geworden. Iedere keer als we dat zingen, besef ik dat de zin ‘Want de Geest doorbreekt de grenzen die door mensen zijn gemaakt’ een diepe belijdenis is, die méér betekent dan een legitimatie van de fusie tussen twee politieke partijen! ‘Samen zingen en getuigen, samen leven tot Zijn eer’! Dat wordt prachtig beschreven in onze Unieverklaring, die onverbrekkelijk verbonden is aan de Uniefundering: "Wij, leden van de ChristenUnie, hebben ons verenigd om vanuit ons christelijk geloof invloed uit te oefenen op het bestuur van ons land en in de samenleving. Gelovig luisterend naar het Woord van God en met een open oog voor de werkelijkheid zoeken wij naar zijn wil. We laten ons daarbij aansporen door Gods opdracht om Hem lief te hebben en ook onze medemensen." Dáár wil ik al mijn energie in steken! En daarbij wil ik het gesprek zoeken met iedereen die dat zelfde verlangen heeft en wil bijdragen aan de realisering van deze visie, aan deze politiek met overtuiging!

Een belangrijke stap in dat spoor van concretisering van onze missie is het Manifest ‘Voor elkaar’, als eerste aanzet voor het nieuwe verkiezingsprogramma. Vandaag is allereerst het woord daarover aan u. Laat ik van mijn kant in elk geval mogen zeggen dat ik zeer te spreken ben over dit Manifest, dat bescheiden in omvang is, maar tegelijk ambitieus in z’n doelstelling van revitalisering van goed burgerschap. Natuurlijk kan niet alles worden gezegd in een document van ’n paar kantjes. Dit Manifest is dan ook geen samenvatting van het nog te schrijven programma, maar een startnotitie met een begrijpelijke focus op de actuele situatie. De uitwerking komt in het Verkiezingsprogramma. Vanuit het Manifest zal er naar worden toegewerkt dat de breedte van ons politieke profiel voluit in het licht wordt gesteld. Want Nederland moet weten dat de ChristenUnie een unieke partij is, die én uitgesproken christelijk is, én sociaal, én pro-life, én groen, én voor het gezin, én pro-Israël, én financieel degelijk, én bestuurlijk betrouwbaar, en noem maar op! En dat allemaal niet omdat het modieus is of goed valt bij de kiezers, maar principieel. Politiek met overtuiging! Ik ben er zeker van dat dat ook politiek met overtuigingskracht zal blijken te zijn.

Nederland heeft behoefte aan zo’n politiek. Er is zóveel verwarring en onzekerheid. Er is de ervaring van verlies van gemeenschappelijke oriëntatie en in verband daarmee de teloorgang van de sociale cohesie. Mensen zoeken houvast en moreel leiderschap, maar voelen zich maar al te vaak in de kou gezet, ook door de politiek, die te veel met zichzelf bezig is en te weinig met wat de mensen dagelijks bezighoudt. Daarom moet de politiek wakker worden geschud,

moet het besef terugkeren dat de politiek er voor de mensen is en niet andersom. Het is de hoogste tijd om de ingrijpende gevolgen van de versplintering van de samenleving, die we dagelijks aan den lijve ondervinden, bij de wortel aan te pakken. We moeten werken aan herstel van de gezonde grondslagen van de samenleving! Dat is de enige manier om werkelijk rust, balans en hernieuwd vertrouwen te bereiken.

Tegen die achtergrond staan we als ChristenUnie voor een geweldige uitdaging. Het is aan ons om in de praktijk van iedere dag te laten zien dat onze politieke visie, gerijpt in de traditie van het bij een geopende Bijbel nadenken over staat en maatschappij, over sociale verhoudingen, over de balans tussen solidariteit en persoonlijke verantwoordelijkheid, van betekenis is voor de vraagstukken van onze tijd. We zullen de tijd tot aan de verkiezingen goed gebruiken, maar als het eerder nodig is, is de ChristenUnie er klaar voor! We hebben een enthousiaste, inhoudelijke én zeer succesvolle campagne achter de rug. Laten we daardoor gemotiveerd het komende campagnejaar ingaan! Ik reken op uw inzet voor onze politiek met overtuiging!

Toespraak van André Rouvoet voor het UnieCongres van de ChristenUnie.